Lietas arhīva Nr. A42-02332-24/43
ECLI:LV:ADRJRTN:2024:1108.A420233224.3.S

Administratīvā rajona tiesa
Rēzeknes tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rēzeknē 2024. gada 8. novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Staņislavs Linkevičs,
rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicēja /pers. A/ (*/pers. B/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izskatīt pēc būtības pieteicēja atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /Nosaukums/ (turpmāk - /Nosaukums/) pilsonis /pers. A/ 2024. gada 20. maijā vērsās Valsts robežsardzē, lūdzot viņam piešķirt patvērumu Latvijas Republikā.

Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Patvēruma lietu nodaļas /datums/lēmumu Nr. 1167/PLN/2024 (*lietas 37. - 40. lapa*) pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu.

Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā. Pieteikums tika pieņemts un tika ierosināta administratīvā lieta Nr. 420205124. Ar Administratīvās rajona tiesas 2024. gada 30. septembra spriedumu (*lietas 19.-22. lapa*) pieteicēja pieteikums tika noraidīts.

[2] Pieteicējs 2024. gada 8. oktobrī atkārtoti vērsās Valsts robežsardzē ar iesniegumu (turpmāk – atkārtotais iesniegums) (*lietas 12., 13. lapa*) par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā, norādot, ka /Nosaukums/ viņa dzīvība apdraudēta saistībā ar konfliktu par pieteicēja māsai piederošo zemi.

[3] Ar pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas 2024. gada 16. oktobra lēmumu Nr. 1711/PLN/2024 (turpmāk – lēmums) (*lietas 9. - 10. lapa*) pieteicēja atkārtotais iesniegums atstāts bez izskatīšanas. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Lēmumā norādīts, ka atkārtotajā iesniegumā pieteicējs norādīja, ka /Nosaukums/ viņa dzīvību apdraudot /Nosaukums A/ neatkarības kustība saistībā ar konfliktu par pieteicēja māsai piederošo zemi. Pieteicējs nevēloties atgriezties /Nosaukums/ un vēloties noīgt advokātu. /Nosaukums A/ un "/Nosaukums B/" politiskās partijas pārstāvji draudot nogalināt pieteicēju, tādēļ viņa māsa esot palīdzējusi pieteicējam aizbēgt no /Nosaukums/. Tādēļ pieteicējs lūdz aizsardzību Latvijā.

Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa konstatē, ka pieteicējs kopā ar atkārtoto iesniegumu nav iesniedzis papildu dokumentus vai to neapliecinātas kopijas, kuras apliecinātu viņa atkārtotajā iesniegumā norādīto informāciju.

Izvērtējot pieteicēja atkārtotajā iesniegumā norādīto informāciju, konstatējams, ka pieteicējs nav sniedzis jaunu ticamu informāciju par viņa individuālajiem apstākļiem, kas varētu būtiski ietekmēt viņa situāciju /Nosaukums/.

[3.2] Lēmumā arī norādīts, ka atkārtotajā iesniegumā pieteicējs nav norādījis jaunu informāciju par viņam pastāvošo apdraudējumu /Nosaukums/, kas kļuvusi viņam zināma laikā pēc tiesas 2024. gada 30. septembra sprieduma, un nav detalizēti paskaidrojis, kā šī līdz šim nezināmā informācija varētu būtiski ietekmēt viņa individuālo situāciju /Nosaukums/. Tā vietā pieteicējs atkārtotajā iesniegumā norādīja vien vispārīga rakstura informāciju, ka viņa dzīvību /Nosaukums/ apdraudot /Nosaukums A/neatkarības kustība un politiskā partija "/Nosaukums B/" saistībā ar viņa māsai piederošo zemi.

Tāpat, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa vērš uzmanību, ka pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas 2024. gada 1. augusta lēmumā un tiesas 2024. gada 30. septembra spriedumā tika vērtēta drošības situācija /Nosaukums/, tai skaitā pieteicēja pastāvīgajā dzīvesvietā /dzīves vieta/, nekonstatējot apstākļus, kuru dēļ pieteicējam būtu bīstami atgriezties viņa izcelsmes valstī. Savukārt, iepazīstoties ar aktuālo izcelsmes valsts informāciju par notikumiem /Nosaukums/, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa nekonstatē, ka drošības situācija /Nosaukums/ būtu ievērojami mainījusies par labu pieteicējam laikā pēc tiesas 2024. gada 30. septembra sprieduma.

Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa, iepazīstoties ar pieteicēja atkārtotajā iesniegumā norādīto, nekonstatē jaunu un līdz šim nezināmu informāciju par viņa individuālajiem apstākļiem, kas liecinātu, ka pieteicējs pēc atgriešanās /Nosaukums/ varētu saskarties ar vajāšanas darbībām vai smagu kaitējumu Patvēruma likuma izpratnē.

[3.3] Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa vērš uzmanību, ka pieteicējs iesniedza atkārtoto iesniegumu pēc tam, kad 2024. gada 1. oktobrī viņam tika izdots izbraukšanas rīkojums, nosakot ieceļošanas aizliegumu Latvijas, ES un Šengenas teritorijā uz vienu gadu, no kā secināms, ka pieteicējs atkārtoti iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu ar mērķi aizkavēt 2024. gada 1. oktobra izraidīšanas rīkojuma izpildi.

Pārvaldes Patvēruma lietu nodala norāda, ka atkārtotā iesnieguma būtība ir dot iespēju personai vēlreiz pretendēt uz bēgļa vai alternatīvā statusa saņemšanu, ja pēc viņa lietas izskatīšanas un negatīva lēmuma pieņemšanas, ir radušies jauni apstākļi, kas nebija zināmi sākotnējās lietas izskatīšanas laikā, un, kuri var apdraudēt patvēruma meklētāja dzīvību, ja viņš tiktu atgriezts savā izcelsmes valstī. Atkārtota iesnieguma mērķis nav sniegt iespēju personai jebkurā laikā apstrīdēt vai labot tās ieskatā nepareizu sākotnējo lēmumu vai tiesas spriedumu, kā arī aizkavēt vai novērst tāda lēmuma izpildi, ar kuru tiktu īsteno personas izraidīšana no Latvijas teritorijas.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2024. gada 29. oktobrī saņemts pieteicēja 2024. gada 24. oktobra pieteikums par pienākuma uzlikšanu pārvaldei

izskatīt pēc būtības pieteicēja atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Pieteicējs pieteikumā norāda sekojošus argumentus.

[4.1] Pieteicējs norāda, ka /Nosaukums/ viņam draud briesmas. Pieteicējs pieder /reliģija/ kopienai, bet vēlas mainīt savu reliģiju no /reliģija/ uz kristiešu, jo viņa sabiedrībā lielākā daļa cilvēku ir kristieši, bet /reliģija/ reliģijas pārstāvji neļāva viņam kļūt par kristieti, viņi vēlas, lai pieteicējs pievienojas viņu /reliģija/ reliģijai, bet pieteicējs nevēlas būt /reliģija/, pieteicējs grib kļūt par kristieti. Bet, kad viņi uzzināja, ka pieteicējs pievienojās kristīgajai reliģijai, viņi pieteicējam uzbruka, un pieteicējam ir tam pierādījumi.

[4.2] Pieteicējs arī norāda, ka viņam uzbruka arī pirms 2 gadiem, kad pieteicējs atteicās kļūt par /reliģija/, bet vēlējās kļūt par kristieti. Pieteicējs un viņa mamma šajā incidentā guva smagus ievainojumus, un pēc kāda laika pieteicēja mamma mira. Kādu laiku viss bija kārtībā, bet, kad viņi uzzināja, ka pieteicējs ir dzīvs, viņi atkal pieteicējam uzbruka un teica, ka, ja pieteicējs nepievienosies viņu reliģijai vai ja pieteicējs izvēlēsies kļūt par kristieti, viņi pieteicēju nogalinās, un tāpēc pieteicējam ir jāatstāj minētais /Nosaukums/ reģions.

[5] Pārvalde paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst, lūdz to noraidīt, pamatojoties uz lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus paskaidrojumā norādīts, ka pieteicēja aprakstītie notikumu ir risinājušies /Nosaukums/ pirms pieteicēja izceļošanas no izcelsmes valsts un tie pieteicējam bija zināmi gan pirms 2024. gada 17. maija patvēruma iesnieguma iesniegšanas Valsts robežsardzē, gan pirms tiesas 2024. gada 30. septembra sprieduma pieņemšanas lietā Nr. A420205124. Līdz ar to secināms, ka pieteikumā minētie apstākļi nav atzīstami par jauniem, kas būtu mainījušies pieteicējam par labu pēc galīgā lēmuma par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu pieņemšanas.

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka tie ir pietiekami lietas izspriešanai rakstveida procesā, kā arī pieteicējs nav ierobežots papildu paskaidrojumu un pierādījumu iesniegšanā, tāpēc lieta saskaņā ar Patvēruma likuma 49. panta otro daļu tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Lietā ir strīds, vai pieteicēja 2024. gada 8. oktobra atkārtotais iesniegums un pieteikums tiesai satur tādu informāciju par apstākļu ievērojamām izmaiņām, kas varētu būt par pamatu, lai uzliktu pienākumu pārvaldei atkārtoti izvērtēt pieteicēja patvēruma iesniegumu.

[9] Saskaņā ar Patvēruma likuma 35. panta pirmo daļu persona, attiecībā uz kuru pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ir tiesīga iesniegt Valsts robežsardzei atkārtotu iesniegumu. Personai ir pienākums atkārtotajā iesniegumā norādīt pierādījumus, kas liecina, ka ir ievērojami mainījušies apstākļi, ar kuriem tika pamatots attiecīgais lēmums.

Atbilstoši Patvēruma likuma 30. panta pirmās daļas 4. punktam lēmumu par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas pieņem, ja patvēruma meklētājs Latvijas Republikā ir iesniedzis atkārtotu iesniegumu pēc tam, kad pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, un tajā nav minēti apstākļi, kas būtu ievērojami mainījušies par labu patvēruma meklētājam un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai.

No šīm tiesību normām secināms, ka personai gadījumā, ja ir spēkā stājies lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ir tiesības vērsties ar atkārtotu iesniegumu, norādot uz nozīmīgiem apstākļiem (jauniem apsvērumiem vai faktiem), kas ir ievērojami mainījušies no lēmuma pieņemšanas brīža un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai. Ja atkārtotais iesniegums šādu informāciju nesatur, pārvaldei ir pienākums atkārtoto iesniegumu atstāt bez izskatīšanas.

Tātad faktiski Patvēruma likuma 30. panta pirmās daļas 4. punkts pēc savas juridiskās būtības ir pielīdzināms Administratīvā procesa likuma 87. panta pirmās daļas 1., 2. un 4. punktā minētajiem gadījumiem, t. i., procesa uzsākšanai no jauna uz iesnieguma pamata, ja pastāv šādi apstākļi: mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kuri bija par pamatu lēmuma pieņemšanai; lietas tiesiskie apstākļi mainījušies adresātam par labu; adresātam kļuvuši zināmi vai pieejami jauni pierādījumi, kas nebija tā rīcībā līdz sākotnējā administratīvā akta izdošanai un kas varētu būt par pamatu adresātam labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Pieteikuma pieņemamības pārbaudes procedūras mērķis ir ļaut dalībvalstīm noraidīt kā nepieņemamu jebkuru turpmāku pieteikumu, kas iesniegts, nepastāvot nekādiem jauniem elementiem vai faktiem, lai tiktu ievērots *res judicata* (*lieta jau ir izlemta*) princips saistībā ar agrāku lēmumu.

Izvērtējot jautājumu par to, vai turpmāks pieteikums ir pamatots ar jauniem elementiem vai faktiem, kas attiecas uz pārbaudi, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs saskaņā ar Direktīvu 2011/95, būtu jāpārbauda tikai tas, vai pastāv tādi elementi un fakti šī pieteikuma pamatojumam, kuri nav izskatīti saistībā ar lēmumu par iepriekšējo pieteikumu, un uz kuriem šis lēmums ar *res judicata* spēku nevarēja tikt balstīts (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. C-921/19 49. un 50. punkts*).

[10] Savukārt vācu juridiskajā literatūrā, atsaucoties uz tiesu praksi, vērtējot šo tiesību institūtu, ir atzīts, ka atkārtotā patvēruma lūguma procedūra nav paredzēta tam, lai patvēruma meklētājiem dotu ārkārtas tiesību aizsardzības līdzekli, ar kuru jebkurā laikā varētu koriģēt šķietami nepareizu lēmumu sākotnējā procedūrā (sal. *Marx R. Kommentar zum Asylverfahrensgesetz. 7.Aufl. - Koln: Luchterhand, 2009, S.1237),* un ne katras izmaiņas patvēruma meklētāja izcelsmes valstī var tikt izmantotas atkārtotā patvēruma lūguma pamatošanai, bet gan tādas, kas tieši attiecībā uz patvēruma meklētāju varētu novest pie atšķirīga novērtējuma, salīdzinot ar sākotnējo lēmumu (sk. turpat, *S.1265*).

Ievērojot minēto, pieteicējam bija pienākums ar atkārtoto iesniegumu pierādīt būtisku tieši pieteicēja individuālo apstākļu maiņu. Ne katrs jauns pierādījums var tikt izmantots atkārtotā patvēruma lūguma pamatošanai, bet gan tikai tāds, kas liecina par būtiskām pieteicēja individuālo apstākļu izmaiņām un kas tieši attiecībā uz pieteicēju varētu novest pie atšķirīga novērtējuma, salīdzinot ar sākotnējo lēmumu.

[11] No lēmuma satura izriet, ka pārvaldes ieskatā tādi apstākļi, kas patvēruma meklētājam ir bijuši zināmi jau sākotnējās patvēruma procedūras laikā, bet persona tos nav atklājusi, nevar būt pamatā atkārtotajam iesniegumam, jo nav notikusi apstākļu maiņa. Šādai pozīcijai tiesa nepiekrīt.

Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka informācijai par apstākļu ievērojamu jeb nozīmīgu izmaiņu, kas varētu būt par pamatu iesnieguma pieņemšanai izskatīšanai pēc būtības, ir jāsatur norāde uz apstākļiem, kas radušies pēc patvēruma pieteikuma izskatīšanas pēc būtības, vai arī uz jauniem apstākļiem, kuri pastāvēja jau pirms šīs procedūras pabeigšanas, bet kurus pieteikuma iesniedzējs nebija norādījis (*Eiropas Savienības Tiesas 2021.gada 9.septembra sprieduma lietā Nr. C-18/20 37. un 44. punkts*). Tādējādi par nozīmīgiem var tikt atzīti ne tikai tādi apstākļi, kas radušies pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums sākotnējās patvēruma procedūras ietvaros, bet arī apstākļi, kas ir pastāvējuši lietas izskatīšanas brīdī, bet nebija darīti zināmi iestādei vai tiesai. Tas nozīmē, ka noteiktu apstākļu, piemēram, par reliģisko piederību vai seksuālo orientāciju, sākotnēja neatklāšana pati par sevi neliedz patvēruma meklētājam uz šādiem apstākļiem atsaukties vēlāk, iesniedzot atkārtoto iesniegumu.

Vienlaikus jāņem vērā, ka šiem no jauna uzrādītajiem apstākļiem ir jāsatur ziņas, kas iestādei un tiesai nav bijušas zināmas iepriekš, turklāt ne

jebkuras jaunas ziņas var tikt izmantotas patvēruma lūguma pamatošanai, bet tikai tādas, kas ir būtiskas un tieši attiecībā uz pieteicēju varētu novest pie atšķirīga novērtējuma, salīdzinot ar sākotnējo lietas izskatīšanas rezultātu.

[12] Lai arī vispārīgi pret personu īstenota vajāšana sakarā ar reliģiju var būt pamats bēgļa statusa piešķiršanai, tomēr pieteicēja gadījumā ar vislielāko ticamību ir iespējams apgalvot, ka stāsts par reliģiski motivētu vajāšanu nav patiess un tā mērķis ir ļaunprātīgi izmantot atkārtotā iesnieguma procedūru, lai paildzinātu atrašanos Latvijas Republikā.

Tiesa norāda, ka patvēruma meklētāja stāstam ir jābūt saprātīgam un iespējamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar lietā esošo specifisko un vispārējo informāciju.

No lietas materiāliem izriet, ka sākotnēji pieteicēja patvēruma lūguma pamatā ir bijuši apstākļi par to, ka izcelsmes valstī viņš bija iesaistīts sadzīviskā konfliktā par zemi, 2024. gada 22. augusta pieteikumā tiesai pieteicējs bija norādījis uz politiski motivētu vajāšanu. Minētos apstākļus ir izvērtējusi gan pārvalde, gan arī tiesa 2024. gada 30. septembra spriedumā lietā Nr. A420205124.

Šobrīd pieteicēja stāsts jau tiek pamatots ar pilnīgi citiem apstākļiem, apgalvojot, ka pieteicējs tiek vajāts citu iemeslu dēļ – jo vēlas mainīt savu reliģiju no /reliģija/ uz kristiešu. Tātad pieteicējs šobrīd ir uzrādījis citu patvēruma lūguma pamatu, nekādi neskaidrojot to, kādēļ šos apstākļus nav minējis sākotnējā patvēruma procedūrā. Tiesa konstatē, ka atkārtotajā iesniegumā norādītais ir pretrunā ar pieteicēja sākotnēji sniegto informāciju.

Pieteikumā norādītie /Nosaukums/ pamešanas iemesli ir pretrunā ar pieteicēja sākotnēji sniegto informāciju. Proti, 2024. gada 26. maija sākotnējās aptaujas anketā (*lietas 62. - 67. lapa*) pieteicējs norādīja, ka viņa reliģiskā piederība ir /reliģija/ un, ka meklē patvērumu, jo dzimtenē draudot briesmas dzīvībai un veselībai. 2024. gada 4. jūlija personiskajā intervijā (*lietas 47. - 49. lapa*) norādīja, ka /Nosaukums/ pamešanas iemesls esot strīds ar māsas vīra vecākiem par zemes īpašumu. 2024. gada 22. augusta pieteikumā tiesai pieteicējs norādīja, ka/Nosaukums/ draudot dzīvības briesmas, nepaskaidrojot to iemeslu, savukārt 2024. gada 5. septembra pieteikuma papildinājumos pievienotajos pierādījumos vērsa tiesas uzmanību, ka /Nosaukums/ esot pametis politisku iemeslu dēļ.

Ievērojot būtiskās pretrunas par /Nosaukums/ pamešanas iemesliem, tiesa kopumā ļoti kritiski vērtē pieteicēja sniegto informāciju.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicējs nav izpildījis Patvēruma likuma 35. panta pirmajā daļā minēto pienākumu, bet gan negodprātīgi izmanto Patvēruma likumā paredzētās tiesības iesniegt atkārtotu patvēruma iesniegumu.

[13] Tiesa arī pievienojas lēmumā secinātajam, ka nekas neliecina par to, ka drošības situācija /Nosaukums/ pēc tiesas 2024. gada 30. septembra sprieduma lietā Nr. A420205124 būtu pasliktinājusies. To, ka drošības situācija būtu pasliktinājusies, nav norādījis arī pieteicējs.

Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka šobrīd /Nosaukums/ pastāvētu smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāju dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[14] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicēja pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251. pantu un Patvēruma likuma 49. panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. B/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izskatīt pēc būtības pieteicēja atkārtoto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis S. Linkevičs